

Faktaark

HJERNESLAG HOS BARN

Normalt tenker vi på at hjerneslag rammer kun eldre mennesker, men hjerneslag rammer også babyer og barn.

Hva er hjerneslag?

Et hjerneslag inntreffer når blodstrømmen til en del av hjernen blir brutt. Det vanligste er at det oppstår en blodpropp i årene som går til deler av hjernen (arteriene). Dette kalles ischemisk hjerneslag eller hjerneinfarkt. En annen form for hjerneslag er når en blodåre sprekker, hjerneblødning. En tredje type hjerneslag oppstår når venene som fører blod vekk fra hjernen tilstoppes. Trykket som her oppstår kan hindre blod i å strømme til deler av hjernen. Dette kalles sinustrombose, og er årsaken til 1/3 av hjerneslagene hos barn.

Hvor ofte får barn hjerneslag?

Hjerneslag hos barn er sjelden, men hvert år får flere barn hjerneslag. Dette kan skje i alle aldersgrupper, fra nyfødte babyer til tenåringer. Noen ganger får babyer hjerneslag før de blir født.

Er slag hos barn forskjellig fra slag hos voksne?

Når hjerneslag inntreffer blir noen hjerneceller ødelagt. Slik er det ingen forskjell. Eldre mennesker har imidlertid årer som kan være skadet over lang tid. Det har ikke barn, men de kan ha andre svakheter som kan føre til hjerneslag.

Hva er risikofaktorene?

En risikofaktor er en medisinsk tilstand eller sykdom som kan medføre økt risiko for hjerneslag. De vanligste risikofaktorene hos eldre er høyt blodtrykk, røyking og diabetes. Risikofaktorene for barn er forskjellig.

Risikofaktorer for barn

Det er flere medisinske tilstander som kan øke risikoen for at barn får hjerneslag. Risikoen for slag hos barn øker dersom:

- Barnet er født med en hjertelidelse
- Barnet er født med abnormaliteter i blodårene i hjernen
- Barnet har en type kreft
- Barnet har lavt antall røde blodlegemer
- Barnet har nylig hatt infeksjoner rundt øre eller nese
- Barnet har hatt virusinfeksjoner

Selv med disse risikofaktorene vil de fleste barn ikke få hjerneslag. Noen barn får også hjerneslag selv om de ikke har noen av disse risikofaktorene.

Hva er de vanligste symptomene på hjerneslag hos barn?

Dette er avhengig av alderen på barnet.

Hos babyer vil man se det ved at barnet ikke kan bevege en del av kroppen. Noen ganger vil hjerneslaget virke inn på utviklingen av tale og syn.

Hos eldre barn kan det oppstå plutselig svakhet i en del av kroppen. Dette kan føre til at barnet halter eller får en svak arm. Noen ganger vil barnet få problemer med å snakke fordi kontrollsenteret for tale er skadet.

Av og til vil hjerneslaget medføre besvimelse, endringer i oppførsel eller de kan få anfall.

Hvordan kan vi stadfeste at barnet har fått hjerneslag?

Dersom legen mistenker at barnet har hatt et hjerneslag, vil han anviser barnet til sykehus for røntgenundersøkelse (computertomografi – CT skan), MR eller ultralyd.

CAT skan er en type røntgenundersøkelse hvor barnet føres inn i en tunnellignende røntgenmaskin. Barnet må da ligge helt stille, babyer og små barn må sove. Undersøkelsen tar 30-40 minutter.

MR ligner CAT skan. Også her må barnet ligge helt stille. En MR tar gjerne litt lengre tid. Man kan også bruke kontrastmiddel og følge blodstrømmen i årene, angiografi.

Ultralyd kan man bruke på babyer ved at man får bilde av hjernen ved å bruke ultralyd på hodets myke del – fontanell.

Resultatet av disse testene vil normalt foreligge samme dag.

Hva skjer videre?

Etter at testene har bekreftet at barnet har hatt et hjerneslag, vil doktoren diskutere behandlingen av barnet.

Noen barn blir veldig syke, og noen må gjennomgå en operasjon.

Vil barnet bli frisk?

Det er vanskelig å si, da det avhenger av type slag og hvor i hjernen skaden ligger. Barnets alder har også stor betydning. Noen barn blir helt friske, mens andre må slite med skader.

Det er viktig å komme i gang med opptrening så fort som mulig. De forskjellige terapeutene vil legge en plan for opptrening. Ofte vil foreldrene bli dratt inn i treningsopplegget for å følge opp og å trene hjemme.

Hva er sjansene for nye hjerneslag?

Dette er avhengig av risikofaktorene og av type hjerneslag. Men sannsynligheten for et nytt hjerneslag er liten.

Hvor finner man hjelp?

De fleste foreldre har problemer med å ta inn over seg at barnet har hatt hjerneslag. Man får en følelse av hjelpeløshet. Det er viktig at foreldrene tar aktivt del i barnets opptrening. Pasientorganisasjoner er ofte gode støttespillere. Ta gjerne kontakt med Norsk forening for slagrammede (NFS).

Norsk forening for slagrammede (NFS)

Norsk forening for slagrammede er en uavhengig, frivillig pasientorganisasjon som ønsker å være til hjelp for dem som har fått hjerneslag og deres familie.

NFS jobber for å redusere antall hjerneslag i Norge og for å bedre rehabiliteringstilbudet til slagrammede.